Eo tempore, cum post obitum Perserij martyrarij, Vibanus diaconus huius basilicæ ordinatur æditus, mira res ad sepulcrum sancti apparuit. Nam vigilante diacono in lectulo suo, auditus est sonitus, quasi ostium basilicæ panderetur. Post multarum verò horarum spatium, audiuit ipsum iterum claudi. Post hæc surgens de stratu, præcedente lumine, accedit ad tumulum sancti. Mirum dictu, vidit pauimentum rosis rutilantibus esse respersum. Erant autem magnæ valdè, cum fragrantia odoris immensitas ipsas quoq; cancelli cælatutas mirabatur rosas intus. Nonus enim erat mensis, & hæ ità erant virides, vt eadem ipsa putares hora & momento ramis virentibus esse decerptas. Tunc cum grandi reuerentia collectas secretius posuit, multis exinde infirmis medicamenta distribuens. Nam energumenus quidam ex Turonico veniens, vt exinde de buto potum sumpsit, eiecto dæmone, purgatus abscessit. XLVI.

Rosæ pulcherrimę in Nouembri apud tumulum S. Iuliani.

Energumenus curatur

Mvlier quædam à natiuitate cæca erat, quæ se exhiberi à parentibus ad beati Martini tumulum deprecata est. Vbi cum venisset, prostrata per triduum ad cancellos, qui ante sepulcrum sancti Antistitis habentur extinsecus, responsum accepit per somnium, dicens: Si lumē recipere desideras, require basilicā sancti Iuliani: in qua dum præsidium martyris expetes, ille coniunctus Martino, visum tibi necessitium, simul orationum suarum suffragiis reuocabit. Exurgens autem mulier, & ignorans, quod in Turonico huius martyris reliquiæ tenerentur, ad Santonicam vrbem iter dirigit. Victorina etenim matrefamilias, ex nobili stirpe progenita, in vrbis suæ territorio basilicam construxerat, reliquiasq; beati martyris condiderat. Ad hanc ergò eadem mulier accedens, orat per triduum. Die autem tertia aduenit natalis Baptistæ Dominici. Stante populo, & lectionum dogmata auscultante, subitò murmur magnum oritur: presbyter verò, qui solennia celebrabat, comprimere voces cupiens, interrogat quid hoc esset. Cui vnus ex adstantibus ait: Murmur mitescere non potest: quia virtus Domini miraculum prodidit. Ecce enim mulier illa, quæ se cæcam testabatur ortam, erumpente ab oculis sanguine, visum recepit. Tunc omnes benedixerunt Deum, cognoscentes pariter, quæ fuerant gesta. XLVII.

Solēnis dies natalis S. Ioannis Baptistæ.

Cæca videt.

Navinvs presbyter domûs Vibriacensis, martyris huius gloriosi reliquias expetiuit, quas ex iussu beati Auiti Pontificis sumptas, cum psallentio vsq; ad basilicam sancti Ferreoli, quæ procul ab ipso vico sita est, perduxisset, vnus ex energumenis est mundatus. Procedens autem psallendo, cum ad Medianam peruenisset, palam hoste improbo virtute sancti repulso, puella alia purgata discessit. XLIII.

Alius energumenus purgatur. Itē alia dæmoniaca.

Accedens autem ad locum, vbi oratorium, quod in honorem sancti construxerat, posuit hæc pignora in altari sancto. Veniens autem ad eum vnus cum amissis oculis, alius manu debilis, impleta oratione, hic lucem percipit post tenebras, manû ille vsum post ocia diuturna. Mulier etiam, nomine Aeterna, cum filia, ab hoste iniquo vexata, ad hoc altare curata, cum prole sospes abscessit. XLIX.

Multi sanantur.

Frigoretici etiam in illo loco multi sanati sunt. Sed quoniam non est absurdum, si B. Iulianus cum Ioanne aut Martino dona sanitatum impertiatur, cum quibus victor sæculi in cælo tripudiat: referam adhuc, qualiter cum Nicetio Lugdunensi simili virtute floruerit. Igitur infra terminum territorij Turonici Litomeris quidam in honore sancti martyris basilicam ædificauit, in qua nos ex more ad benedicendum euocati, sancti Iuliani martyris pignora cū Nicetij Lugdunensis reliquiis collocauimus. Sed non multo post tempore cæcus aduenens, dum fideliter orationem fudit, visum recipere meruit. Memini huius rei in libro vitæ sancti Nicetij: quia dignum est, vt communis virtus vtriusq; sancti scripta connectat. Ex his miraculis Lector intendens intelligat, non aliter nisi martyrum, reliquorumq; amicorum Dei, adiutoriis se posse saluari. Ego autem Domini misericordiam per beati martyris Iuliani patrocinia deprecor, vt aduocatus in causis alumni proprij coram Domino assistens, obtineat, vt absq; impedimento maculæ vllius, huius vitæ cursum peragam, atq; illa, quæ confessus sum in baptismo, irreprehensibiliter teneam, fideliter exerceam, ac viriliter vsq; ad consummationem huius vitæ custodiam. Amen. L.

Cæc' videt. Istius S. Nicetij vita habetur 2. Aprilis.

Nota preces tanti pontificis.

An. 490. DE SANCTO * BIBIANO VRBIS SANTONICÆ EPISCOPO, EX D. GREGORII TVRONENSIS DE GLORIA CONFESSORVM CAP. 58.

*al. Viuiano.

28. Avgvs Miracula ad S. Bibiani sepulcrū.

In suburbano quoq; vrbis Santonicæ Bibianus Antistes quiescit, cuius virtutum præstantiam liber, qui iam de eius vita scriptus tenetur, enarrat. Nunc autem exoratus crebrò languentibus tribuit sospitatem. Vnde videtur vt de tantis miraculis vel vnum fari præsumam. Mulier quædam, cuius manus aruerant, vnguibusq; iam sauciatæ, contractis neruis, opus operandi perdiderant, ad beati sepulcrum deuota prosternitur, factaque oratione, manus reintegratas, laxatis digitorum filis, ad agendas Domino gratias meruit eleuare.

Ann. 30. COMMENTARIVS DE SANCTO PROPHETA ET PRÆCVRSORE ET MARTYRE IOANNE BAPTISTA, EX SIMEONE METAPHRASTE.

29. Avgvs

Matth. 11.

Ioannem Baptistam, magnum illud decus orbis terrarum laudare, desiderare quidem licet omnibus: vt pro dignitate autem laudet, nemo potest consequi. Quis enim illi laudem contexet pro dignitate, quem omnibus hominibus esse super omnem dixit omnium opifex? Quoniam autem hic est illius amicus, & perfectus imitator, ei quoq; omnino gratum fuerit id, quod fit pro viribus. Sunt ergò à nobis, et illius narrandæ, diuini Lucæ vestigia sequentibus, vndenam ortus sit, & quomodo, & quænam fuerit eius educatio, & quonam fine vitæ vsus sit hic vir magnus & admirabilis. Dicenda sunt autem, nō vt narrentur iis, qui nesciunt. [Quomodo enim, cum omnes res illius celebrentur ab omnibus?] sed vt omnino percipiamus voluptatem in eis commemorandis. Sic verò habent. I.

Luc. 1.

1. Par. 24.

Temporibus Herodis, qui fuit Rex Iudææ, sacerdotem dicit fuisse diuinus hic Lucas, Zachariam quidem nomine, ex vice autem Abiæ: quæ inter sacerdotum octaua erat. Et autem fuisse etiam vxorē, quæ orta quidē erat ex filiabus Aarō, vt vtrinq; esset Zacharias sacerdos legitimus: Vocabatur autē Elisabeth. Eis vero suo testimonio tribuit iustitiam ante oculos Dei. Ipsa enim est ea, quæ est vera iustitia: quandoquidem ei soli aperta sunt corda hominum. Et quod in omnibus eius mandatis & iustificationibus ambularent citra reprehensionem. Quanquam autem essent tanta virtute præditi, eos tamen dicit caruisse liberis: quod erat probro veteribus, non leue & contemnendum, sed aliorum omnium grauissimum. Quod quidem vobis magno debet esse solatio, quicunq; bonæ quidem vitæ vobis estis conscij: sæpe vero vobis minus æquæ & prosperæ succedunt res humanæ: II.

S. Ioannis parentes. Carere liberis, patribus vetustis testamentum, maximo fuit probro.

Luc. 1.

Hvic autem Zachariæ, dū sacerdotali munere fungeretur, visum esse dicit Angelum Domini stantē à dextris altaris: III.

altaris. Cuiusnam autem altaris? Incensi. Et enim alterum oblationum. Et Zachariam quidem illuc solum subiisse in ipsa hora incensi, totam autem populi multitudinem fuisse extra, vtente in oratione. Contubato vero & perterrefacto Zacharia propter spectaculum, Angelum ei soluentem metum dixisse: Noli timere, auditæ sunt enim preces tuæ. Te autem fuisse exauditum probatur, quod & sit tibi promissus filius, & significetur, quemadmodum sit vocandus, & quod propter eius ortum prædicatur gaudium. Sed quid, dixerit quispiam, est consequens, vt ille, qui pro populi peccatis intercedit, accipiat promissionem, fore vt ei nascatur filius? Est certe valde consentaneum & conueniens. Nam qui ab illo erat suscipiendus, is erat futurus præco agni, qui tollit peccatum mundi: quemadmodum ille ipse clamat. *Angeli apparentes hominibus semper metum soluũt.* *Iohan. 1.*

V. FVTVRVM autem eum magnum prædicit, non quidem absolute, sed coram Domino: Sicut etiam ipsos parentes prius dixit iustos esse coram Deo. In quonam autem ipsum fore magnum dicit diuinus Lucas? Num omnino in abundantia spiritus? Neque enim diuina gratiæ eum solum dicit futurum participem. Sed repletbitur, inquit, spiritu sancto, & non post aliquod tempus, neque cum ad aliquam peruenerit ætatem: sed adhuc in vtero matris. Quod autem erit eius munus, & quidnam ager? Conuersionem multorum filiorum Israel ad Dominum Deum eorum. Adde etiam reliquam laudationem, ô Angele. Et præcedet coram eo in spiritu & virtute Eliæ. Nam sicut ille erit præcursor secundi aduentus Christi, ita hic fuit primi, pari virtute, & pari potestate, & eodem spiritu. Et conuertet corda patrum ad filios. Quid significans, nisi quod efficeret, vt Iudæi parerent doctrinæ Apostolorum? Hi enim erant illorum filij cognatione sanguinis: quorum etiam prudentiæ visi sunt obedire, qui tunc erant inobedientes. Eo enim tendit illud, Et parare Domino populum copiosum: nempe quod, vt populus Iudaicus pareret Christo, etiam antequam Christus appareret, ab Iohanne scilicet fuerit paratus, & eius linguæ præda factus fuerit. *Elias præcursor secũdi aduentus Christi, Iohannes primi.*

VI. QVONIAM autem tu [hæc enim dicit Angelus Zachariæ] visus es non credere meis verbis, & eius, qui me misit, & cui assisto, virtutem non attendens, attendisti potius imbecillitatem corporis, & ad hoc solum adspexisti: imponetur tibi pœna, vocis mutatio, & donec euenerint ea, quæ dicta sunt, eris obnoxius silentio. Statim autem pœna affuit, & simul cum Angeli voce exuncta quoque est vox Zachariæ. Apertum vero eius indicium, nutus. Erat enim, inquit, eis annuens, populo scilicet, propterea quod ei sermo deesset. Tuum ergo est hoc, ô maximi Præcursor, & arcanæ tuæ ab initio potentiæ, vt & patri solueres linguæ vincula ex solo nomine, & matri naturalis pedicas sterilitatis: sicut etiam multis postea, pœnitentiæ prædicatione, soluisti vincula peccatorum. Verum enimuero Zacharias quidem, ab eo iam pera & is diebus ministerij, domum reuertitur: Elisabethæ autem postea ex inopinato elucet conceptio. Et abscondit se, inquit, menses quinque, quod in senectute, tanquam præter tempus, concepisset, erubescens. *Zacharias silentio castigatur.* *S. Ioannes concipitur, ann. mundi 4050.* *Luc. 1.*

VII. SEXTO autem mense [oportet enim ea connectere, quæ sunt consequentia iis, quæ sunt proposita] quæ ad eam genere attinebat, Maria, dico Deiparam, quæ degebat in domo sponsi Ioseph, qui erat in ciuitate Nazareth cum ei illic allatus esset bonus nuncius carnis à Verbo susceptionis, & propter rem nouam de naturæ dubitaret legibus, aperte audit ab Angelo, & alioqui confirmante id, quod dixerat, & ad fidem trahente tali exemplo: Ecce enim, quod cognata tua Elisabeth ipsa quoque concepit filium in senectute sua: & hic est sextus mensis ei, quæ vocatur sterilis. Deinde paulo post consequitur Mariæ cum festinatione in montana ascensus, & eius in domum Zachariæ aduentus. Festinauit enim, vt gratularetur Elisabeth de bono nuncio huius nouæ conceptionis. Accedit ergo, & benigne eam salutat seu appellat. Salutatio autem, est dulcis exultatio infantis, qui est in vtero. Iam enim ex ventre didicerat seruus Dominum, qui erat in ventre: & cum sensisset eius in mundum aduentum, miranda in modum lætabatur. Hoc enim aperte ostendebat læta exultatio. *S. Mariæ salutatio quæ fuerit virtutis.*

VIII. NE te lateat autem magna Elisabethæ moderatio, & submissio cum admirabili prædictione. Erubescebat enim, quod ad eam venisset Virgo, cum id eius longe superaret dignitatem. Et ideo, Vnde hoc mihi? inquit. Sicut etiam illius filius fecit ad Domini aduentum, Et tu venis ad me dicens in tempore baptismatis. Vide autem, quemadmodum Virginem appellat. Eam & matrem, & dominam suam nominat, quinetiam benedictam dicit in mulieribus. Et id, quod gestabat in vtero, fructum ventris eius appellat admirabiliter, & præter opinionem: Quid hoc significans? Quod semminis viri minime erat particeps. Et in domo quidem Elisabethæ habitauit Virgo circa tres menses. Deinde ea quidem sic domum reuertitur, Elisabethæ autem impletum fuit tempus pariendi. Quanam vero de causa ad tres menses, & non plures, fuit eo habitatio? An omnino, quod tunc esset paritura Elisabeth? Si enim circa sextum mensem, ex quo ea conceperat, missus fuit angelus ad Virginem, ipsa autem cum apud Elisabeth venisset, menses tres apud eam permanet: clarum est, quod cum finitum esset tempus conceptionis, quod nonus mensis circunscribit, in domum suã Virgo reuertitur: & fortasse hac de causa, quod vniuersa multitudo erat ventura in ædes Zachariæ, cum instaret tempus pariendi Elisabeth, pudor autem virginalis hæc minime sustineret. *Humilitas S. Elisabeth* *Matth. 3.* *Cur Mariæ non diutius quam ad 3. mẽses apud cognatam manserit.*

IX. VNDENAM vero venit in mentem Elisabethæ, vt infanti imponeret nomen Iohannis, quod reuera erat nouum, & ab eorum genere alienum? Vndenam autem, nisi reuera ex spiritu sancto, & ex virtute eius, qui nascebatur? Neque enim ei hoc significauit maritus. Quomodo enim, cum ei esset adhuc lingua præpedita? Certe etiam postquam hoc scripto significauit Zacharias, [nutu enim non poterat] admirati sunt, inquit, omnes. Propter quamnam aliam causam, quam propter parentum conuenientiam circa nomen infantis? Simulatq; ergo scribens nominauit, linguæ quoque dissoluta sunt vincula, & cœpit loqui. Sed cur inuadit timor omnes, qui circum habitabant? Quod oportebat clara præcurrere miracula, & propter promissionem eius, qui erat nasciturus, & propter tam eximium illius partum: vt ab initio fide dignus præclare appareret. Significat autem hoc quoque id, quod subiungitur, quod admiratio & metus *Luc. 1.* *Cur puer sit vocatus Iohannes.*

X. inuaserit omnes, scilicet eos, qui audiebant: Quisnam erit, dicentes, hic puer? *Ibidem.*

VERVMENIMVERO ne hæc quidem nos prætereant, neque socordiæ accusemur, in iis, in quibus debemus potius conferre studium & diligentiam. Vide enim quemadmodum lingua Zachariæ, depositis quibus alligabatur vinculis, non solummodo loquitur, sed etiam, vt propheta, cœpit futura pulchre prædicere, atque adeo de ipso filio prædicere, qui eius linguæ vincula immiserat, & ea relaxauerat. Prædicit enim eum futurum prophetam altissimi, & præiturum esse ante eius faciem, paraturum autem esse vias eius. Sed hæc quidem sic. Consequebatur autem, inquit, Iohanni pro ratione ætatis, spiritalis quoque gratiæ accessio. Hoc enim sibi vult Euangelista, dicens. Puer autem crescebat, & confirmabatur spiritu: & quæ sequuntur. Quinetiam eum dicit fuisse versatum in solitudinibus vsque ad tempus, quo se demonstrauit Israeli. Sed quanam de causa noluit conuersari cum populo, & peregrinationis amicus fuit, & solitudinis? Ne euanescere populi in eum reuerentia, vt quæ offuscetur & flacescat conuersationis assuefactione: quinetiam vt dum argueret, facilius admitteretur: & dum testimonium ferret, esset fide dignus, nunc quidem Iudæorum arguens improbitatem, partim autem Christo ferens testimonium. *Ibidem.* *S. Iohannes cur in solitudinẽ sese abdiderit.*

XI. VERVMENIMVERO Zacharias quidem senex & sacerdos, vt à patribus de eo tradita tenet narratio, cum vitam produxisset vsque ad ipsum Dei & Saluatoris nostri ortum secundum carnem, & cum maternis vlnis (ô diuinam submissionem) eum vidisset gestari, & sic ab ea sæpe in templum introduci, & eum esse Deum minime ignorasset, propterea ei concedit, vt ingrediatur in sancta sanctorum, cum cognouisset eam esse Deiparam, & vt illic stet, ei largitur propter excellentiam. Sed hæc quidem ita se habebant. Ea autem res clarior ex Iudæis (ita enim vult, quæ traditur, narratio) ad iram accendit, & efficit, vt in senem grauiter insaniant. Et enim audiebant, inquit, ab eo Regem creatum *Vide Baron. ann. 1. §. 12. & seqq.*

naturæ ad humanam venisse generationem. Metu ergo, ne Regi parerent, concipiunt laborem, vt ait Esaias, & pariunt iniquitatem. & cum essent procliues ad malitiam, & ad effundendum sanguinem, non minus quam aquam è manu, vna nocte in templum irrumpentes, in conspectu (proh dolor) altaris occidunt Zachariam. Deinde cum sanguis locum admodum cruentasset, & cædem factam plane argueret, terra effossa abscondunt mortuum particidæ, vt qui cædis quoque scelus vellent abscondere. Hoc autem est reuera difficile. Est enim scelus factu quidem facile: postquam autem factum sit, celatu difficile, Et sic quidem narratur fuisse occisus Zacharias.

Esa.59. Cædes Zachariæ.

ALIVD quoque traditur non minus receptum, quod propter puerorum cædem ab Herode factam, is quoque fuerit interemptus. Postquam enim in omnem partem peruasit edictum, quod iubebat interfici pueros in Bethleem, simul & in montanis, vt communi cæde horum puerorum, eum etiam vna interimeret, qui erat suscitaturus mortuos: & sic ipse metum exueret principatus: ea enim de causa omnes pueros fuerat aggressus occidere: (proh dolor, ad cuiusmodi cœpta impelluntur homines propter gloriæ cupiditatem) tunc quærebatur quidem filius quoque Zachariæ ad cædem, vt qui nuper esset natus: non inueniebatur autem. Et enim quomodo Ioseph iubebatur fugere in Ægyptum cum Maria & puero, ita etiam Elisabeth quandam speluncam ingressa cum infante, in ea habitabat. Quoniam ergo infans ab eis apprehendi non poterat, totam iram ij, qui puerum quærebant, effundunt in Zachariam: & cum in templo inuenissent, (etenim rursus vice sua attendebat altari incensi) interficiunt celantem filium, vt qui eum nollet eis ad cædem tradere, Et sic duplicem assequitur coronam, quod & Deo ministrans, mactatur apud ipsum altare, & quod cum infantibus primus Christo sacrificatur. IX.

Matth.2. Ambitio quid efficiat. *Matth.2.*

CVM hæc sic processissent, & post multos quidem annorè viuis monarcha excessisset Augustus, Tiberius autem, qui monarchiæ ab illo susceperat dominatum, quindecim iam annos in imperio transegisset: quinetiam Herodis alienigenæ regno in quatuor principatus diuiso, & totidem numero filiis distributo, qui quidem erant Archelaus, & Herodes, & Philippus, & Lysanias: cum prima quidem tetrachia esset Iudæa, eam autem administraret Archelaus, qui erat primus inter filios: cumque omnibus sceptro Romano collum inclinantibus post primam descriptionem, ducesque & præsides, quibus Reipublicæ cura mandabatur, Roma accipientibus, Pontius Pilatus tunc præses esset Iudææ, qui quoniam Tiberio Cæsari erat intimus, ideo præmium suæ in eum amicitiæ, hanc acceperat administrationem: (Oportebat enim, cum venisset Christus, cui imperare erat repositum, vt ait propheta, cessare principes ex Iuda) Et Galilææ quidem tetracha esset Herodes, vt sacrum dicit Euangelium: Philippus autem eius frater esset tetracha (oportet enim, tanquam ornamento aliquo, ipsis vti eloquiis) Iturææ & regionis Trachonitidis: & Lysanias, Abilinæ: sub Pontificibus Anna & Caiapha, Iohannes definitum expectans tempus, (vt sacra dicunt eloquia) quo se Israeli ostenderet, morabatur adhuc in solitudine, quam habitauit vix solutus à fascijs, exercens vitam Angelicam, & liberam ab omnibus impedimentis & omni supellectile. Non enim tecto, non mensa, neque aliquo alio ex iis, quæ sunt huiusmodi, indigebat. Non terram arauit, non sulcum prosciditnon in sudore vultus, quam quidem meam & paternam noui pœnam, panem comedit: sed arborum quidem summæ frondes alimentum, parabant: ex pilis autem cameli rude & sine arte confectum induebat vestimentum, vt eos, qui erant in mundo, ad quos non ita multo post venit, doceret victus tenuitatem, & institueret, vt & humana despicerent, & eam, quæ reuera erat apud antiquos, exercerent frugalitatem: qua prius Adam honoratus, minime opus habuit vestibus. Clarum est enim, ei post transgressionem opus fuisse vestibus. X.

Filij Herodis Ascalonitæ. *Gen.49.* *Luc.3.* S Iohannes vix solutus à fasciis manet in solitudine, *Genes.3.* Austeritas vitæ eius.

CVM autem tempus iam dictum aduentasset, & seipsum Israeli patefecisset, cuiusmodi erat ad efferendam admirationem homo, qui triginta annos habitarat in solitudine, & se veluti perpetuo damnauerat exilio, & cum nullo omnino homine versari statuerat, & ab ineunte ætate vitam elegerat monasticam, vt qui tunc primum veniret in cõspectum hominum? Statim enim, vt iam diximus, ab incunabulis lubenter versatus fuit in solitudine: nulla re humana omnino indigens, simul cum moribus loquentem formam & vestem attrahens, vt qui fuisset filius Pontificis, & testimonium de eo ferentem Esaiam aperte induceret. Illud enim, Vox clamantis in deserto: de eo scilicet dictum est. Nouus quidem Elias ostensus ex omnibus, vel potius omnibus persuadens se habere illo aliquid amplius, quatenus plus est omnino versari in solitudinibus, quam in ciuitatibus, in quibus erat Elias. Ea de causa erat Iudæis mirandum in modum venerabilis, & tolerabantur eius reprehensiones. Quomodo enim eos increpans & vocans genimina viperarum etsi manu essent valde prompti, & propensi ad cædem, eos non adegit ad insaniam? XI.

Iohannes monachus ab infantia. *Esa.40.* *Matth.3.*

VERVMENIMVERO attendendum est, quam fuerit Iudæis Baptista admirabilis. Eis enim iniecit suspicionem, ne ipse reuera esset Christus. Et ideo extitit vox illa, quæ ex alto testimonium filij tribuebat ei, qui baptizabatur: & columba, quæ aduolauit, & apud illum solum mansit. Illum autem nihil ex his extulit, neque vnquam visus est primas partes sibi vendicare, sed sibi potius extremam adscisceere humilitatem. Quid enim sibi vult illa calceamenti corrigia, nisi quod omnino recusaret se cum Iesu conferri, & diceret se non esse idoneum, qui solueret corrigiam eius calceamenti? Et alioqui cum à Iudæis, missis ad eum legatis ex sacerdotibus & Leuitis, interrogaretur, Confessus est, inquit, & non negauit: & confessus est, se nullo modo esse Christum: etsi illi ad exprimendam Baptistæ confessionem, quod ipse esset aperte Christus, quid non faciebant? Eo enim cum aliis hæc tendebat interrogatio: Quid tu baptizas, si tu non es Christus? Quinetiam à propriis discipulis Christo inuidentibus, & propter baptismum nonnihil vellicantibus, (ad eum enim sensim accedentes, & ad æmulationem accedentes: Cui tu testimonium tulisti, aiebant, ecce is baptizat) illenetantillum quidem abducebatur: aperte autem dicebat, seipsum non esse Christum, sed missum. Christum vero & Agnum Dei vocabat, & se quidem oportere minui, illum autem augeri confitebatur. Non autem erat Iudæis solum venerandus Baptista, & vere dignus, qui haberetur in admiratione: sed etiam ipsi Herodi, & ei magis quam Iudæis, quod ei non solum pudorem, sed metem quoque iniecerat: Timebat enim, inquit, Iohannem, quod sciret virum sanctum & iustum eum esse. Quinetiam eum audiens, multa faciebat, & eum lubenter audiebat. Nam illud quidem habebat ex conscientiæ condemnatione, quod eum timeret, inquam, cum prauè & scelerate viueret: hoc autem ex virtute dicentis, quod omnino eum lubenter audiret Et sic efficit quidem virtus, vt eam illi quoque reuereantur, qui sunt ab ea omnino alieni. XII.

Magna humilitas eius. *Iohan.1.* *Iohan.3.* *Marc.6.* Virtutem etiã impobi reuerentur.

SED reuera magnam vim habet intemperans cupiditas, & res est omnium efficacissima ad animam redigendam in seruitutem. Sicut etiam hunc Herodem misere admodum affecit, dum non secus ac mancipio, Rege (proh dolor) vsa est. Qui despecta sua vxore, (ea autem erat filia Aretæ Regis Arabum) & contemptui habito eius amore, plurimi faciebat amorem Herodiadis. Eam enim, cum esset vxor fratris Philippi, duxit præter leges, cum iam haberet semen fratris. Illis enim solis permittebatur hoc facere, quorum fratres reliquerant vitam absque filiis: Permittebatur autem omnino hoc consilio, vt semen suscitarent fratribus. Propter hæc ergo Iohannes Herodem reprehendens, visus est surdo canere, & loqui in aurem mortuo: etsi solitus esset prius eum lubenter audire, & sciret eum in magna haberi reuerentia. Sed amor Herodiadis, qui, vt diximus, eum inuaserat vehementius, efficiebat vt nihili faceret verba Iohannis: & illum quidem coniecit in carcerem, Herodiadi autem gratiorem præbuit audientiam, & liberam dedit potestatem sui explendi desiderij. XIII.

Deut.25. Libidinis mãcipium Herodes.

CÆTERVM Baptista, vt qui esset propheta, vel potius propheta superior, cum præcognouisset se per Herodem XIV.

quidem

quidem mox esse excessurum ex hominibus, suos autem discipulos hominem quidem solum existimare esse Christum, ipsum vero esse Christo longo interuallo præstantiorem: vellet autem hoc corrigere iudicium, vt quod non recte haberet, quoniam neque desiderabat assentationem, neque præter veritatem volebat ornari gloria: quid facit? Cum ille elegisset duos ex suis discipulis, mittit ad Iesum, qui rogarent: Tu es, qui venturus es, an alium expectamus? Et hoc statuit facere, non ipse volens discere, sed illos doceri potius. Quomodo enim opus habuisset discere, quem nouerat ex vtero, antequam ex eo prodiret, & quem doctus à patre, aperte prædicauit in omnibus? Quibus, cum venissent, & hæc Christo dixissent, ille quidem primum nullam dat lingua responsionem, sed factis potius respondens, se ipsum esse ostendit, quē quærebant, signorum magnitudine, quoniā ea ipsa hora multa signa fecerat: deinde vero etiā per verba adiiciens responsionem: Euntes, renunciate, inquit, Iohanni ea, quæ audistis, & quæ vidistis. Quænam autem ea sunt? Cæcorum correctio, leprosorum mundatio, surdorum auditio, mortuorum resurrectio: & quæ deinceps consequuntur. Propter quæ diuinè subiungit: Et beatus est, qui non fuerit scandalizatus in me. Quid hoc dicens, aut quid volens ostendere. Quod vel eius superciliā (vt ait diuinus Dauid) examinant filios hominum, & quæ ab eis agitantur in cordibus, eius oculos minime effugiunt. Ipsi enim aperte erant, qui scandalizabantur.

Matth. 11.

Cur S Iohānes discipulos ad Christū misit.

Psal. 10.

XVII. POSTQVAM autem ij rediissent ad Baptistam, volens Christus iis quoque mederi, quæ tubæ circunfistentis animum perturbabant. (Iam enim recte se habebant Iohannis discipuli.) Verisimile nanque erat tubam dubitasse, num hæc dicta essent à Iohanne ambigentie, vtrum is sit, qui venit, an alium forte expectare oporteat, vt qui vel propter carcerem in metum incidisset, vel etiam pœnitentia ductus esset eorum, quæ prius dicta fuerant: Has, inquam, dubitationes Christus corrigens: Quid existis, inquit, visum in desertum? Arundinem vento agitatam? Aut eum, qui est in mollibus vestibus? vel prophetam tantum? Hæc autem post discipulorum Iohannis reuersionem, sicut diximus. Neque enim eis præsentibus volebat laudes contexere Baptistæ, quoniam assentantis potius, quam vera dicentis, existimata essent ea, quæ dicta sunt. Ad quid ergo exemplum arundinis, quæ vento facile agitatur, quam vt ostendat hominem facilem & mobilem, venti campum, vt est in prouerbio: & mentem, quæ facile duci & transmutari potest, quæ seruit temporibus, & cito ab eis transfertur? Non ergo à priore illa mente & sententia traductus est Iohannes: quoniam cum adducto exemplo pugnat ex diametro. Est enim ille firmus & solidus, arundini, quæ facile circunfertur, omnino dissimilis. Quid autē illud, In mollibus vestibus? Eos innuit, qui viuunt in deliciis. Probabile enim erat Iudæos cogitare, quod qui primum fuerat firmus ac robustus, & assuetus laboribus, deinde deliciis vsus, tunc euaserat delicatus, & inierat fœdus cum mollitia: Quorum neutrum fuisse Iohannis animi & vitæ, certum testimonium est, & vestis, & carcer. Non enim condemnatus esset illum habitare, si sciuisset seruire tempori, & cedere Regibus se inique gerentibus: cum præsertim ei non esset necesse loqui ad gratiam, sed solum tacere sufficiebat, vt omnibus modis obseruaretur & coleretur. Quomodo autem accipiendum est illud. Eum esse plus quam prophetam? An quod conspectus sit propinquus Christi aduentui ad homines? Mittam enim, inquit, Angelum meum ante faciem tuam. Quod quidem nihil aliud significat, quam proxime. Nam ij quoque, qui in progrediendo præcedunt continenter Regibus, ij scilicet & maiorem, quam alij, habent authoritatem, & sunt ei coniunctiores.

Christus in absentia discipulorum cur Iohannē laudauerit.

Malach. 3.

XVIII Et sufficit quidem lingua Dominica ad ferendum Iohanni testimonium de excellentia inter homines, & quod nulla mulier eo maiorem pepererit: Inueniet autem qui velit, veritatem quoque rerum idem dicere, si illius mensam cogitet, si illius viuendi rationem, si excelsam illius mentem. Tanquam enim, qui è cælo venisset, sic terram obibat, corpus tanquam superuacaneum & ociosum aliquid inferens, & eius fere nullam curam gerens, hymnis & precibus assidue deditus, propemodum quidem nec terram tangens, ad cælum autem mente sublatus, & Deum solum puro contingens, nullam rem humanam vendicans, sed nouā vitæ viam ingrediens, vt qui esset simul tranquillus & vehemens. Etenim cum populo quidem Iudæorum strenue & fortiter, cum Rege autem libere, cum suis vero discipulis comiter admodum & benigne loquebatur: non leuiter quidem & temere, sed vnumquoque scilicet, vt oportebat. Quomodo ergo non erat hominibus maior, qui sic erat affectus? Quid autem sibi vult id, quod subiungitur. Minor quidem, in regno autem cælorum maior? An ne nimiæ laudes Iudæis aliquam parerent absurditatem, & darent eis occasionem, Christo præferendi Iohannem? Minorem autem omnino & ætate, & multorum opinione seipsum vocat. Erant enim quidam, qui ei non solum tribuebant humilitatem, sed & voracem, & vinipotorem non verebantur eum vocare.

Sanctitas eius eximia.

Christus vt minor Iohanne.

Matth. 11.

XIX. SED iam ad eius quoque mortem est transeundum, quam ille subiit propter reprehensiones, vt qui perpetuo aduersus peccatum decertauit, non timens dies [vt dicam cum diuino Dauide] non formidans vultus regum, qui Deum & leges despiciunt: sed aperte arguens eos seruos voluptatis, qui aliis [ô iura & leges] volent imperare. Nam postquam iam fuisset inclusus carcere, (eo enim illic dimisso, digressi sumus) Herodes faciebat cœnam in suo natali proceribus, & tribunis, & vt sacrum dicit Euangelium, primis Galilææ. Deinde in cœna oblectationes, & *honestæ recreationes. Oportet enim eas quoque dicere, quibus rex vsus est apud eos, qui inuitati fuerant. Accepit puella saltans, non plebeia aliqua, aut vna ex vulgo, sed quæ nominata fuerat filia Regis, & illius ipsius Regis, qui conuiuio exceperat, Nec erubescebat Regina filiam, eamque, vt videbatur, virginem introducens, & saltantem producens in conspectum tot masculorum, rem pudicis oculis non solum iniucundam, sed etiam vitandam. Sed id consulto agebat, vt cognosceretur quam esset honesta ea, quam Rex duxerat, & ex fructu arbor, & ex filia mater aperta euaderet. Et ipsa quidem per illam: qui duxerat autem, per vtranque laudandus videretur & beatus. Vide vero mali quoque accessionem. Patri placuit id, quod fiebat. propter quod oportebat eum magis pudore affici: & sic placuit (ô regiam munificentiam) vt pollicereturse ei regnum suum esse diuisurum, ad remunerandam rem tam publice vtilem, & magno studio dignam: & quod est deterius, cum nec illa petiisset, sed ipse eam ad rogandum incitasset.

Psal. 55.

Marc 6.

fot. inhonestæ.

Ex fructu arbor cognoscitur.

XX.

ILLA autem laudis quoque & gloriæ monetur cupiditate, & rem petit longe maiorem, vt quæ cum esset fœtus viperæ, didicisset ab ipsa matre petitionem. Quærit enim non dimidium regni sibi promissum, neque aliquid eiusmodi, sed rem, proh dolor, quæ omnia regna terræ superat, & cum qua ne ipse quidem mundus potest conferri, si eius spectes precium: nempe caput viri, quod tu quoque prius, qui seruus es potius, quam Rex, in maximo honore habuisti, vt ipsa dicunt Euangelia, & nos prius ostendimus. Nunc autem propter à ratione alienum tui animi motum, & eius reprehensiones, in vincula coniicis virum illum venerandum, & non solum coniicis, sed etiam interimis: & illud caput malis vendis amoribus, tales, ô infelix, gratias ei largiens, cuius tu turpi amore teneberis. Quis vero fuit hic prætextus? Ne iusiurandum transilires, iusti interemptio. Clarum est enim, te esse pollicitum, regni tui dimidium ei daturum. Hoc autem quid est aliud quam opes, pecuniæ, ingera terræ, gloria ad tempus, quorum ipse eras dominus? Hæc enim si ei à te ex æquo essent diuisa, tuum conseruassent iusiurandum. Viri autem cædes, viti dixi, immo vero plus quam viri, quid cum his commune habebat apud eum, qui temperanter viuit, & rectis leges sequitur? Nisi hoc tibi erat regnare, ô optime subiectos nulla de causa interimere: Tu autem præ te tulisti te molestè ferre, vt qui necesse habuisses iusti viri cædem permittere, iurisiurandi, & non legum, solum custos diligens. Sed satis intelle-

Filia Herodiadis fœtus viperæ.

Simulatio Herodis.

intellectum est, te ad nouercæ, vt aiunt, flere tumulum, & præ te ferre te illud dare inuitum, quod magis gaudebas, quam ij, qui petebant.

Virtus semper inuicta.

INFERTVR autem caput plenum sanguine, inuitatis quidem tetrum spectaculum, & quod omnem conuiuij XXI. lætitiam poterat in dolorem conuertere, matri autem puellæ maximam afferens voluptatem. Talem enim sitiebat eum videre, qui eam prohibebat, ne vteretur ex sui animi sententia, & zelo linguam habebat non minus gladio acutam, licet mutam. Diuina enim quædam res est virtus, & quæ vinci non potest, vt quæ etiam post mortem eius, qui eam possedit, adhuc dominetur. Qui enim erat adeo turpis, & abominandus, & voluptatum seruus Rex qui cædem

Matth. 14.

talis viri, tanquam vnius abiecti & contempti, iussu fecerat, vide quemadmodum post illius mortem euadit timidus & meticulosus. Adeo certe timidus, vt eum, qui erat mortuus, putaret prope esse morte superiorem. Cum enim de Iesu audiisset, Euangelium inquit, Herodes, & quænam faceret miracula: Hic est inquit, Iohannes Baptista, hic surrexit à mortuis. Huius autem rei probatio erat: Virtutes enim dicebat operari in eo, Domini signorum & miraculorum sic vocans operationem. Postquam autem fuit interfectus diuinus ille Iohannes, & magna contentione peten-

Caput S. Iohannis defoditur.

dum caput præmium saltationis donatum fuit illi debacchanti iuuenculæ, & id per ipsam habuit mater: illa, cum id accepisset, quod ardenter sitiebat, profunde infodit, & apud se tuto abscondit: vt ex iis, quæ à Patribus sunt tradita, narrationibus scriptisque licet discere. Magnus enim timor & magnitudo eius, quem habebat odio, efficiebat, vt ipsa sibi caueret. Neque permittit caput coniungi cum corpore, dubitans ne sic resurgeret, & ad priores rediret reprehensiones: Sed si, inquit, apud me caput recte abscondatur, id non facile potuerit resurgere.

Marc. 6.

POSTQVAM autem curæ fuisset eius discipulis, vt reliquum corpus in quodam loco insigni honorifice sepeliretur, ij ad Iesum venientes, omnia ei renunciant. Ille autem, vtpote ex eo dolore affectus, non amplius patitur manere XXII.

Luc. 9.

in regione: sed illinc surgit protinus, & vna cum suis discipulis nauem conscendens, venit in desertum quendam locũ Bethsaidæ, & se, & illos quiete recreans, & veluti consolans tristitiam. Atque diuinus quidem Iohannes, cum præter alia bona, quibus erat locuples, etiam, quod à Christo acceperat, testimonio fuisset honoratus, cælorum, quibus erat dignus, sortitus fuit habitationem, cum triginta duos annos, & sex menses peregisset in terra. Herodem autem Dei iustitia, etsi vt primum soleat esse tarda ad supplicium, tamen hic fortasse insigne scelus habens odio, haud ita diu post inuadit. Postquam enim ille suam vxorem, propter vehementem amorem in adulteram, & odio habuit, & repudia-

Bellum facit Herodi Aretas.

uit: ea non ferens contumeliam, venit ad Aretam suum patrem, qui erat Rex Arabum, vt antea dictum est, eique & insolentiam & alia omnia (vt semel dicam) exposuit, & petiit, vt vlisceretur rem, quæ mulieri est intolerabilis. Ille autem (neque enim eius solum, sed suam potius propriam existimabat contumeliam) bellum commouit aduersus Herodem. Et cum rem recte gessisset, & illius exercitum valide cecidisset: & alios quidem occidisset, alios vero redegisset in seruitutem, & subiectis flammis omnem esset populatus regionem, reuertitur. Et res quidem Herodis ita se habuerunt,

Psal. 74.

CÆTERVM huius adulteræ & illegitimæ vxoris Herodis, quomodo? Ipsa in longissimum quidem tempus vi- XXIII. tam producit. Cum suam autem vidisset filiam acerbo fine primum vitam terminasse, sic ipsa quoque recedit, iis, quæ illuc sunt, omnino seruata supplicii, & bibitura totam fæcem iustissimi calicis, qui est in manu Domini. Filia autem

Filiæ Herodiadis horrendus interitus.

illius, quam quidem diximus periisse ante matrem, cum ad quendam locum proficisceretur, & tempore hyemis oporteret eam flumen transire, quoniam erat glacie concretum, id transibat pedibus. Cum autem glacies non sine Dei numine omnino esset disrupta, ipsa quidem vsque ad caput defluxit misera, tunc quoque veluti saltans laniationibus, non in terra, sed in aquis. Caput vero & glacie confractum, & valide amputatum, relinquitur supra gelu, admirabile indicium Dei iudiciorum, ipsum quoque diuisum à reliquo corpore, non gladio, sed glacie. Sed hæc quidem ita se habuerunt, & infame illud & sceleratum caput, propositum erat spectaculum omnibus, ea, quæ fecerat, in memoriam reuocans spectatoribus. Quemadmodum autem illud vere sacrum, & magna contentione quærendum caput, in profundo terræ [sicut prius diximus] à Baccha illa absconsum, admirabiliter rursus eluxerit, & manifestum euaserit fidelibus, iam ad declarandum accedit oratio.

De inuentione capitis S. Iohannis Baptistæ.

Apparet S. Iohannes duobus monachis, eis indicãs vbi latet caput suũ

DVo monachi ex Oriente profecti, cum eos teneret desiderium fruendi conspectu sacrorum locorum Christi pas- XXIV. sionum, veniunt Hierosolyma. Alteri eorum dormienti apparens Baptista, & ostendit quisnam esset, & cum ad Herodis, inquit, Regis domum veneritis, [illic enim est meum caput conditum] à vobis maxime curandum est, vt id collatis. Mane ergo accedens, qui visionem viderat, ea comiti communicat. Ille autem id, quod visum fuerat, inanem dicit esse visionem, non veritatem. Ipsum enim fortasse mouebat ad incredulitatem affectio æmulationis. Ea rat one & negligebatur id, quod imperatum fuerat, & ad effectum minime deducebatur. Sequenti ergo nocte singulatim accedens præco veritatis, vtrisque mandat eadem, dicens, nihil oportere dubitare: sed omni incredulitate deposita & socordia, curam gerere eius, quod fuerat imperatum. Cum ergo ambo id, quod visum fuerat, rursus sibi inuicem significassent, & soluta est incredulitas, & ab vtrisque via simul est confecta, Præcursore rursus (vt semel dicã) illam eis dirigente, & bono duce eis affecto. Breui itaque ad locum peruenium. & inueniunt sacrum caput, cuius amputatio fuerat pœna temperantiæ: & ideo non merebatur abscondi, sed potius prodire in lucem, ad sanctificationem & vtilitatem multorum.

Inueniunt sacratissimũ caput S. Iohannis.

Psal. 118.

CVM id ergo sustulissent monachi, vt iussi fuerant, & in saccum ex pilis confectum id immisissent, [quod quidẽ XXV. fortasse factum fuerat de illius sententia, vt caput imitaretur indumentum totius corporis, quo vtebatur in solitudine] statim se parant ad reditum, rem vere desiderabilem, & supra millia auri & argenti [vt cum diuino Dauid dicam] fidelibus afferentes. Figulus autem quidam illo tempore, ex ciuitate quidem Emesa genus ducens, sed tanta laborans inopia, vt ipsam odio haberet patriam, vt quæ eum non posset alere, ob id que charum etiam solum, nempe patriam ipsam, derelinqueret, & quasi secum habitantem paupertatem fugeret: hic cum erraret in via, incidit in monachos à quibus diuinus thesaurus, nempe Præcursoris caput exportabatur. Cum ergo ille vna cum eis colloqueretur, & simul iter faceret, illi tradunt ferendum hoc excellum & venerandum caput. Ignorante autem figulo quidnam esset, quod eius fidei commissum fuerat, illi apparet Præcursor, & in eius conspectum fugiens: Relictis, inquit, tuis comitibus, aufuge cum eo, quod habes in manibus. Hoc autem facit, monachorum quidem, vt est verisimile, frigiditatem condemnans & socordiã, vt qui rem tantam homini alieno & ignoto credidissent: Figulo vero hanc præbens occasionem, & rem gerendi rectius, & vitæ melioris. Nam cum ille obedisset, & latuisset, & cum tali thesauro domum esset reuersus, fuit deinceps florens opibus, & bonorum bonis per totam vitam repletus. Quomodo enim non erat futurus, qui non, vt ille comœdiæ Chremylus Plutum domum introduxerat, cæcum penitus, & cui non est fidendum: sed veras diuitias, thesaurum, inquam, qui non eximanitur, secum habebat habitantes? Non oblitus autem ille, cum male prius rem suam gereret, sacrum illud & venerandum caput in omni honore habuit. Et hoc quidem tota vita sua fecit.

Ecce istorũ monachorum socordiam, qui tantũ thesaurũ ignoto concrediderunt.

Direscit figulus asseruans sanctũ caput

CVM autem esset decessurus, vbi illud imposuisset in hydria (sic enim forte dispensabat, qui eius, qui propter me XXVI

pauper

pauper est factus, paupertatem æmulabatur in omnibus] & deir de extrinsecus eam arca inclusisset, & pulchre signaculo obsignasset, deponit apud sororem, ei, quæ euenerant, omnia aperiens, & quemadmodum veluti quoddam inexpugnabile malum aliquando ipsum atterebat paupertas: præter spem autem rebus mutatis, ad eas, quas nunc habet, opes peruenit, & bonorum affluentiam. Causam autem mutationis dicebat fuisse caput, quod in vase ostendebat inclusum: quod mihi, inquit, maiorem attulit vtilitatem, quam, quod vulgo celebratur, Cornucopiæ. Cum sic dixisset, diligenter præcepit, vt in omni quidem honore illud haberet: id vero, quod celabatur, ipsa non prius aperiret, quam iis, quos nouit, modis Præcursor ipse id faciendum significaret. Hoc autem iussit, fortasse considerans, quod qui suum Dominum, cum adhuc esset intra vterum, non ignorauit, sed in ventre exultando, eum significauit: is etiam post mortem capsa, tanquam ventre vtens, seipsum, cum vellet, esset declaraturus. Atque quandiu quidem, sorori inquit, vixeris, vide vt omnis honor & cultus ei seruetur: postquam autem videris tuum appropinquare decessum, apud aliquem virum pium est hic tibi deponendus thesaurus. Sic ergo mulier quandiu habuit quidem corpus, alacritati animi seruiens, curauit mandata fratris, & in seruiendo venerando capiti non fuit negligens. Postquam autem peruenit etiam ad senectutem, & ad necessarium exoluendum debitum mors eam vocabat, implet hic quoque mandatum: & apud quendam, qui non solum pietatem, sed etiam castitatem sibi vendicabat, deponit thesaurum, ea mandans similiter, quæ sibi quoque mandata fuerant.

Moriturus tradit thesaurũ hunc sorori suæ asseruandũ.

Luc. 1.

XXVII. Ad multos ergo eodem modo donum transiens, deinde etiam ad quendam Eustachium, monachum quidem & presbyterum, sed diuersæ ab orthodoxis sententiæ, & non conuenientem cum iis, qui de fide recte sentiebant, bonum illud venit: cum ignorassent, vt arbitror, qui deposuerant, sententiæ diuersitatem. Ei vero non hoc solum, sed mens quoque erat peruersa, & mores conueniebant ei, quod sentiebat. Idque facile probari potest. Quæ enim faciebat id, quod apud eum celabatur, & quæ diuina signa operabatur, sibi improbè ille impius asseribebat, & fur erat simul, preciosissimam thecam habens tanquam marsupium. & non minus quæ fiebant, quam quæ immittebantur, cauponans, vt qui omnino simularet, & ea ad se traheret. Non oportet autem omnino admirari, si viro tali tam pretiosum caput Baptista sustinuit committi. Quid enim, qui & in improbæ mulieris manus prius venire, & ab ea abscondi: multo autem magis qui etiam illam ipsam sustinuit habere causam amputationis? Tandem vero fuit euidens, quænam esset eius sententia. Fauebat autem Arrio, & eodem morbo, quo ille, laborabat. Propter ipsam itaque hæresim eadem hora expellitur ex ciuitate Emesenorum, valde quidem rogans & obsecrans, vt vnum solum diem sibi liceret manere in monasterio. Cum non fuisset autem exauditus (Neque enim oportebat, cum d uinus non permitteret Præcursor, futurum malum egregie prospiciens: Volebat enim sceleratus diuinum caput secum accipere, vt rursus furaretur, & sibi attribuere, quæ ab illo fiebant miracula, & sic procurare, vt hæresis recte se habere, & Deo grata esse videretur) ille quidem malus male statim expellitur: caput autem rursus, ita ut erat, manet in monasterio.

Sanctũ caput traditur cuidam monacho hæretico & peruerso.

Asseribebat ille impius monachus sibi, quæ fiebant per caput Baptistæ miracula.

XXVIII. Cum autem post multos, qui præfuerunt, diuino quoque Marcello præfectura eius monasterij fuisset credita, visum est magno præconi veritatis seipsum ostendere. Ostensio vero fuit admirabilis, & digna, quæ à fidelibus audiatur hominibus. Sic autem habet, vt ille ipse, cui fuit declaratum, Marcellus exposuit. Erat quippe media hebdomada diuinorum ieiuniorum, & octauus decimus mensis Peritij dies: Regnabant autem Valentinianus & Martianus, imprimis pij Imperatores: Ecclesiæ vero præerat Vranius. Visi sunt, inquit, mihi in somnis apertæ esse omnes portæ nostri monasterij: & ego conturbatus, putabam me abire hoc animo, vt portas clauderem. Deinde rursus mihi sum visus videre fluuium in portam irruentem, & mirari, vndenam esset tantus aquæ impetus. Cum hæc autem in animo versarem, audiebatur sonus multitudinis populi & classium, quæ ab Oriente veluti ferebantur super aquam, quæ ad nos quidem procedebat. Vnaquæque autem classis propria lingua vtens: Ecce, dicebat, magnus ille Præcursor Christi Saluatoris nostri & Baptista Iohannes ostenditur. Cum ego autem starem ad portam meridionalem, & illa statim est aperta, & ingressæ sunt acies. Ego vero simul, relicta porta currens sum ingressus: & stans in initio scalarum, vidi ipsos ingredientes monasterium.

Vide Baro. in notis hoc die & fusius anno 391.

XXIX. In iisdem autem scalis mihi adhuc stanti visa sunt duo atria, vnum quidem vergens ad occasum, alterum vero ad meridiem: & magnum templum situm erat in medio eorum. Vnamquanque autem classem videbam ingredientem in atrium, quod vergebat ad occidentem. Deinde etiam cum ad templum adorassent, statim abierunt ad portam meridionalem, & sic destiterunt ab itinere. Deinde etiam audiui vocem aliorum rursus clamantium: Ecce magnus Iohannes Baptista. Cum ad hoc sustulissem oculos, adspexi illum in eo templo, quod videram. Præterea autem duo quidam vna cum eo aderant, vnus quidem à dextris, alter vero à sinistris. Iam vero vnamquanque classem ad ipsum accedentem benedicebat: & post quam illæ cessarunt accedere, me quoque subiit desiderium ad ipsum veniendi, & similem percipiendi salutationem & benedictionem. Me autem continui parumper, quod nollem illis portis ingredi, per quas ingressæ erant ille classes, & quoniam non videbam aliquem labra ori eius admouentem, nisi soli pectori. Tandem nihilominus in eius quidem conspectum veni anterius, sed tremebundus, & timidus, & humi figens oculos. Deinde etiam humi procumbens, prehendo eius pedes. Ille vero me erigit, & barbam placide tangens, & os ori admouens, amplectitur: & præterea vas proferens lacte plenum, id tradit mihi, subiungens: Hoc tibi erit ad benedictionem. Deinde cum sic visum esset progredi, eum præcedebam: & simul ipse, & qui cum eo erant, conuenerunt in hoc nostrum monasterium. A me autem, cum attendissem, ante ipsum conspecta fuit columna ignis: & cum vidissem, non paruus mihi metus incubuit. Et statim è somno sum excitatus.

XXX. Non multum tempus intercessit, quod mox fui à somno iterum captus, & quæ visa fuerant, ad finem peruenerunt. Nam erat quidem vespera diei vnius ex ieiuniis. Ego autem dixi monachis: Vnusquisque vestrũm suum psalmum bis dicat. Qui cum sic facerent, vni ex fratribus (erat autem ei nomen Isaacius) cum sustulisset oculos, ignis aperte ardens visus est in spelunca. Cum ex eo autem esset timore affectus, vox eum recreauit, dicens: Noli timere. Ecce enim datus sum vobis: Tu vero surge, & progredere, habens stellam, tuæ viæ bonam ducem futuram. Vbi autem illa absorpta fuerit, si effoderis, nequaquam carebis eo, quod est promissum: sed me omnino inueniens in regione. Et hęc quidem vox extitit: ego autem terrore affectus & expertrectus, statim surrexi, & vidi proxime stellam ante oculos, quæ iter ineuntem me præcedebat. Ego vero ibam eam sequens, donec illa stetit super concham spelunca, vbi etiam defossum fuerat caput Præcursoris.

Visio Isaacij monachi.

XXXI. Cum ego hæc omnia spectassem, & iam fidem animo conciperem, procumbens in genua, adorauí Dominum, & suffumigans, vehementer oraui. Deinde [a] in manus accepto ligone, cœpi vehementer fodere. Hæc autẽ [b] mihi facienti, visus est quidam locus calce valide ædificatus vsque ad quinque cubitos. Cum pergerẽ fodere, à me audiebatur quidam sonus quasi fictilium. Cum autem iam solum tangerem, video æris ramenta, velut a renam: & simul etiam vna egreditur tegula, sub qua tabulam adspexi nuceam. Quam cum sustulissem, sub ipsa inueni preciosam hydriam. Et deinceps distrahebar metu, simul & gaudio. Animo tamen confirmatus (ô manum audacem) & tremebundus, hydriam aperio, & sanctum caput contrecto. Deinde cum id etiam, sicut oportebat, adorassem, rursus operui hydriam. Nondum finem acceperat id, quod fiebat, & ad nos accedit Archimandrita & diaconus, Gennadius, inquam: qui

a Incipit fodere terram in loco sibi cælitus demonstrato Marcellus Abbas.

b Iterum inuenitur sacratissimũ caput S. Iohannis, ipso reuelante.

qui cum nobis occurrisset in ostio spelunca, & ea dixisset, quæ dici consueuerunt, narrat visionem, quam viderat in somnis. Ea autem ita se habebat. Purabam, inquit, nos ambos stare in hac spelunca: in ipsa vero positum esse panum cumulum. Atque erant quidem illi hordeacei, sed æque puri, atque sol. Erat autem eis imposita quædam quoque particula. Eos examen hominum, veniens in speluncam, à nobis accipiebat. Neque vero eis deficiebant omnino panes, qui dabantur, neque ij cessabant venire. Postquam autem panes iam ad finem venissent, ij visi sunt volare in nostris manibus, & sic ij, qui accedebant, ipsos participasse.

Visio Gennadij Diaconi.

XXXII. Hæc cum audiissem, statim apud me versabam, quærens quænam esset somnij significatio. Videbatur autem hoc ab illo visum esse non sine Dei numine, neque solam in se nudam continere visionem. Deinde Baptistæ diuinum ad nos aduentum aperio. Quæ cum audiisset, vehementer me rogauit, vt visu locum apprehenderet. Ego vero illum statim ei ostendi. Posthæc nobis è spelunca simul exeuntibus, ipse considerabam, quidnam esset nobis faciendum: & mihi optimum visum est, hæc etiam aperire Stephano [erat autem is Archimandrita Daromnij] vt hæc ab eo rursus deferrentur ad Episcopum. Accedentes ergo, ipsum quidem non inuenimus præsentem: iuerat enim ad monasteria, quæ sunt in regione. Cum itaque cogitassem, oportere accersere diaconum Cyriacum, qui erat Archimandrita eorum, quæ in ea regione erant, monasteriorum, & Præcursoris res ei aperire, sic feci. Ille autem statim venit accersitus.

Item Cyriaci Archimandritæ visio similis

Consecvtvm quoque est aliud pertinens ad ea, quæ sunt proposita. Narrat enim ipse quoque nobis somnium, quod noctu viderat. Erat autem illud quoque valde consonans visioni Gennadij. Postquam vero ad eum delatæ sunt res Præcursoris, ille: Quid ergo, inquit, nobis est faciendum? Et ego: Episcopo, inquam, est significandum: expedit enim. Postquam autem intelleximus, non adhuc adesse dictum Archimandritam Stephanum, per quem volebamus vt id ei significaretur, quinque dies postea expectauimus. Quid deinde consequitur? Erat quidem sabbatum vespere: Nobis autem ambobus sedentibus, & simul sermocinantibus, vehementer percussus in genua, tanta vi inflector, vt non possem quidem moueri, neque omnino aliquid aliud facere. Diaconus ergo Gennadius, videns me tam male affectũ: Quid vero? Non tibi dixi, aiebat, oportere ad Episcopum accedentes nos ea illi statim significare, quoniam non veniebat papa Stephanus? Atque ipse quidem mansi, plaga adhuc magis magisque castigatus: Gennadius autem & Cyriacus, posteaquam ministerium suum ad finem deduxerunt, simul ad me accedunt; vbi eram iacens, & dicunt: Iam te scire oportet, quod diuino Iohanni sumus polliciti, nos hæc Episcopo esse significaturos, priusquam sol oriretur. Ego vero: Recte, dixi, estis polliciti. Nondum id, quod dixeram, finem acceperat, & mihi cessauit, & dissoluta est plaga.

Castigatur Marcellus Abbas ob suam negligentiam.

XXXIII. Cvm statim ergo die sequenti cum Cyriaco & Iuliano monacho accessissemus, significamus omnia Vranio Episcopo, qui iam egrediebatur ex Matutinis, dicentes. Magnus Iohannes Baptista ostenditur. Ei autem, cum audisset, succurrit admirari: & cum propius accessisset: Sed nemo, inquit, sciat, neque quis eum tangat omnino. Cum vero rogasset Cyriacus: Quando ergo tu quoque venies? Die crastino, inquit. Cum itaque postridie venisset, vt fuerat pollicitus, simul cum presbyteris & diaconis, vbi fuimus in loco, ipsi quidem procidentes adorabant: Malcho autem presbytero (erat is vnus ex iis, qui sequebantur Episcopum) proh dolor, venit in mentem, vt minime crederet: Et, Quanam, inquit, ratione credendum est, id esse caput (simul ostendens & tangens) Præcursori? Postquam autem pilos quoque simul tetigit, manus illi protinus est arefacta, & hydriæ oti adhæsit. Eam autem recipere, aut illinc extrahere omnino non licebat. Quid ergo postea est consecutum? Fiunt ab omnibus preces & orationes vehementissimæ. Et manus quidem vix tandem fuit relaxata à vinculis, quæ non cadebant sub adspectum: Mansit vero admodum imbecilla, & non paruas reliquias ferens castigationis. Episcopus ergo cum omnibus, qui erant cum ipso, accepta hydria, quæ magnas opes, diuinum nempe celabat thesaurum, in Diaconico, quod vocatur, sanctæ reponit Ecclesiæ. Et fuit is illic, donec templum fuit ab eo ædificatum.

Nota reuerẽtiam priscorũ erga sacras reliquias

Pœna incredduli.

XXXIV. Vervmenimvero cum hæc iam esset facienda depositio, magnus ille Præcursor, fuit etiam præcursor ad misericordiam, & imitator eius, qui fuit ab eo baptizatus. Presbytero enim, qui non crediderat, apparens in somnis: Si in processione, inquit, meæ depositionis, manum tuam hydriæ imposueris, nullam amplius pœnam senties, sed eam habebis deinceps omnino validam & sanam. Cum sic fecisset senex, non fuit promisso frustratus: sed manum habuit, & cum ipsa animam quoque valde sanam. Diuinus ergo Iohannes Præcursor solis iustitiæ, stella lucifer, patris Apostolus, Baptista filij, cognitor sancti Spiritus, diuinæ administer œconomiæ, Euangeliorum principium, vox Verbi, præco Regis, tuba salutis, sponsi pronubus, inuentor continentiæ, dux & princeps castitatis, lucerna lucidissima, præcursor & Baptista, vigesimo quidem quinto mensis Octobris, quadringentesimo & sexagesimo septimo anno. Imperij sceptra tenentibus inprimis piis Principibus Valentiniano & Martiano, deponitur quidem in Ecclesia Emesenorum in suo templo: Inuenitur autem vigesimo quarto Februarij sextæ Indictionis: Ad gloriam magni Dei & Saluatoris nostri Iesu Christi: Quem decet omnis gloria, honor, & adoratio, nunc & semper & in sæcula sæculorum, Amen.

Præclara S. Iohãnis encomia.

Vide Baron anno 391.

Romanum martyrologium profitetur caput S. Ioannis Baptistæ Romæ asseruari in Ecclesia S. Syluestri in campo Martio: mentum vero, quo illud caret, Augustæ Prætoriæ in finibus Subalpinorum haberi perhibetur. Vide Baron. in notis ad martyrolog. hoc die.

An. 956.

ORATIO SEV ENCOMIVM DE EXPORTATIONE PRECIOSÆ MANVS DEXTERÆ SANCTI IOHANNIS PRÆCVRSORIS, EX ANTIOCHIA: VT HABETVR IN SIMEONE METAPHRASTE.

Codex diẽ certum non habuit.

I. Ecce ad nos rursus venit sacrosanctus Christi Præcursor, abunde fluenta emittens suarum gratiarum: & rursus dies alius celebris reddit, qui maiora & potentiora alia ostendit argumenta, quam quæ sunt in aliis eius festis: & eos, qui festis delectantur, euehit ad excelsiorem miraculorum considerationem. Ecce Solis iustitiæ clarus & omni ex parte lucidus lucifer resplenduit, suis radiis illustrans totam Ecclesiæ plenitudinem, & suum festum lætificans. Venit autem non vt prius, per suam natiuitatem, neque vt deinde, per ab Herode factam ipsius capitis amputationem, neque vt postea, per arcanam eiusdem mirifici capitis reuelationem: sed per manum, quæ fuit velis Angelis venerabilis, quæ cælesti lumine illustratur, & sancti spiritus gratia adumbratur: quæ, quicquid erat quidam graue & terrenum, in terra deposuit, & ad incorruptionem traducta est per vitam continentem, quæ erat supra hominem: quæ prius quidem ingratis ludæis ostendit Agnum Dei, & securem ad arborum radicem positam, & excisionem minabatur peccatoribus.

Sanctorum reliquias veneramur, quia sancti spiritus gratia adumbratur.

II. Nvnc autem cum illa ipsa apparuerit, & præstantiori quodam modo manus emiserit barbaricas, à quibus videbatur teneri, tanquam captiua, æquum est, vt in festi lætitiam pie & reuerenter afficiatur cœtus eorum, qui festum lubenter celebrant: & nubes quidem, quæ interiectæ animam impediunt, eius illa, quæ intelligentia percipitur, illuminatione discutiat & dissoluat: alacri autem pede & exultante spiritu, ad ea, quæ sunt vel ipsis Angelis desiderabilia, mysteria festinet. Hoc est enim festum celebrare, paratos esse ad prompto & alacri animo occurrendum iis, quæ sunt venerabilia, & extrinsecus figuris & motibus fidei & affectionis internum ardorem ostendere. Hic ergo mihi adsit omnis ordo eorum, qui sunt honorifice in excelsis remoti à materia, & eorum, qui sunt adhuc hoc circũdati pulue-

Quid sit vere festum celebrare.

puluere: & communi contexta chorea, luminosum & perquàm clarum constituamus theatrum, eo duce vtentes, qui inter natos mulierum est maximus. Nam etsi humanæ naturæ superauit terminos per vitam à carne & corpore alienam, vt qui tamen nostrarum naturalium particeps fuit proprietatum, lætatur nostris de se laudibus & celebrationibus, & bonam accipiens voluntatem, copiosam remetitur remunerationem.

III. CÆTERVM eius quidem conceptum & ortum, & vitam, quam egit in solitudine, & eius ad Israëlem ostensionem, & veridicum testimonium, per quod Dei agnum ostendit, & ipsum primùm & posteà venientem per diuinam authoritatem, & humanæ naturæ pronunciauit susceptionem: & quemadmodum ex alto vocatus venit ad Iordanem, & cùm purum, & ab omni labe alienum, & quauis purgatione superiorem baptizâsset, illo contactu ostendit fontem sanctificationis, & quæ de ipso Iudæus is, qui fuit ab ipso baptizatus, per arundinis & mollium vestium amictûs similitudinem, ad eius dixit commendationem: eius vitæ à rerum superfluarum cura abhorrentem simplicitatem, & in virtute firmitatem & constantiam, & eum veteri Eliæ æqualem, & moribus similem tacitè significans: & quæcunq; sunt his consequentia, Euangeliorum quaternio ostendet apertiùs ijs, qui hæc scrutantur diligentiùs. *Iohan. 1.* *Matth. 11.*

IV. QVÆ autem præsenti conueniunt celebritati, ea sunt enuncianda & docenda, vt cum argumento festi hic scopus congruat, nostrumq; in hoc rectè studium conferatur. Ille in Mosaicis educatus documentis, & assiduè meditans in lege Domini, eius custodiæ & obseruationi omnia postponebat: solùm autem, vt in eius perseueraret iustificationibus, plurimum ponebat studij. Cùm verò Herodes vir libidinosissimus, qui erat Galilææ tetrarcha, decreta legis transgrediens, fratris Philippi vxorem, cùm sibi nõ liceret, propterea quòd Philippus ex illa liberos susceperat, duxisset in matrimonium: & esset illud quidem scelus legis euersio, Dei autem contemptio, hominum verò ad deteriora adhortatio & inductio: tunc, tanquàm fortis athleta Iohannes, rectè institutus, & in laboribus priùs exercitatus, veritatis armis & telis munitus, aciem quidem struit aduersus Tyrannum. Quænam verò ea erant: Non licet tibi habere vxorem fratris tui. O libertatem, quę non potest perterreri: & fiduciam, quę non potest euerti O os diuinum, & linguam, quæ à Deo mouetur, quæ in ipsum cor reprehensionum infigens aculeos, fecit, vt ille superbus & insolens clypeum abijceret, & fugeret. O manum venerandam & sanctam, quæ ad sermonum mota elocutionem, reprehensionum quoq; augebat asperitatem, & fiduciam ostendebat & audaciam. Mos est enim ijs, qui verbis contendũt, manum simul cum ore mouere, & sermoni eius quoq; motum adhibere, & per vtrunq; ostendere, quàm sit confidens & interritus is, qui loquitur. Hinc factum est, vt in carcerem, & in vincula conijceretur, cum vesana mulier nefarium amatorem suum ad id compulisset. Celebritas exportatæ manus S. Iohannis. *Leuit. 18.* Mittitur in carcerem veritatis præco.

V. DEINDE dies festus natalis, potusq; copiosus & immoderatus, cùm nimium vinum eum, qui celebrabat conuiuium, deuoluisset ad delirium. Potûs autem quæna est delectatio: Saltatio filiæ, quæ erat instar meretricis, & petitio mercedis: & merces, Prophetæ interfectio. Ex qua Regis ficta tristitia pp œstrum, quod eum obsidebat intrinsecus: obtemperatio tamen, & submissio, & aduersus iustũ Prophetam prolatio sententiæ: & paulo pòst caput in disco allatum, & libidinosæ & adulterę mulieri traditum. Quid hac inhumana actione inhumanius, & magis nefarium? Quid hoc belluino facinore magis insanum & belluinum, hominem ex ipso matris vtero sanctitate circundatum, qui temperantiam erat amplexus, castitatem adsciuerat, inedia se exercuërat, ab omni congressione hominum se separauerat, solitudinem, tanquàm ciuitatẽ, habitauerat, qui simul cum agri bestijs versabatur, cameli pilis tegebatur, pellicea zona cingebatur, sicut aues id, quod sua sponte nascebatur, habebat alimentum, carebat nutrimento, carebat vtensilibus, & planè carnis erat expers: qui totus quoq; cernebatur remotus à materia, quòd hęc materialis coagmẽtatio esset inedia attenuata & emortua, & ad materiæ vacuitatem traducta propter insignem continentiam: eum, inquam, pro iustitia, pro veritate, & ne lex in aliquo violaretur laborantem, dari mercedem mulieri adulteræ? Herodis simulata tristitia. *Luc. 1.* Admiranda Baptistæ Domini abstinentia & paupertas.

VI. SED quonam modo hæc quidem permissa sunt ab eo, qui omnia sapienter administrat, sciunt ij, quibus datus est spiritus ad hæc aliqua ex parte cognoscenda. Huius aũt discipuli, cùm corpus à capite diuisum abstulissent, honoratæ mandârũt sepulturę, nè si hoc quoq; post decessum videretur à libidinosis & voluptuarijs, esset maior fomes inuidiæ, & maioris sceleris materia intemperantibus. Sic ergò corpus quidem sepultum occultabatur, cùm neq; quisquam illud tunc perscrutari studuisset, neq; ipse manifestasset. Sed quandoquidem ad hunc locum peruenì, volo de hoc prophetico tabernaculo, & de manu, quæ ei coaluërat, quiddam, quod è veteri pendet narratione, huic sacro theatro explanare, & quæ de his audiuimus & cognouimus, & quæ veteres tradunt historiæ, explicare fusiùs, & vndenàm diuina hæc gratia translata est Antiochiam, & vbinam fuit repositum translatum Propheticum illud tabernaculum, & quisnam fuerit quidem modus huius translationis, & quis rursus ablationis & exportationis. *Matth. 14.* Mandatur corpus eius post decollationem sepulturæ.

VII. HERODES qui infantes occiderat, cùm Iudaicum multorum principatum traduxisset ad regnum, parebat quidem Romanis. Cùm multis autem modis quæreret, vt eis videretur beneuolus & fidelis, effecit quidem, vt Romani eum benignis adspicerent oculis, & nec fore, vt ab eis deficeret, vllam haberent suspicionem. Is, vt clarior esset sua in eos beneuolentia, inter alia condidit etiam ciuitatem, sitam non procùl ab Hierosolymis, sed distantem tantùm itinere vnius diei, eam vocans Sebasten, Latinè Augustam, vt Augusti Cæsaris appellatione significaret suam in eum beneuolentiam & seruitutem. In ea, qui post illum obtinuit principatum, tetrarcha Herodes fixit regiam, in qua etiam fuit illud conuiuium, quo Propheta fuit occisus, & iuxta quam fuerat in vinculis hic sacer Propheta in quodam tenebroso reorum domicilio. Cuius ex transuerso referunt sepultum fuisse corpus præconis veritatis. Quo etiam in loco dicunt prius fuisse alterum sepulcrum Prophetæ Elisæi, adeò vt duo loculi viderentur simul iacentes in vno & eodem loco. Ibi quoq; templum maximum olim extructum fuerat, quod propter ea, quæ in ipso fiebant, miracula & pulchritudinem, fuerat incomparabile. Cùm eius autem tectum tempore defluxisset, sub dio relicta sunt eius ædificia, adeò vt vna sola illæsa remanserit domuncula, quæ vocabatur Sacrorum vasorum custodia: in qua etiam inclusi loculi prophetarum conseruabantur absque vllo detrimento. *Matth. 2.* Sebaste conditur ab Herode. Sepulcrum Elisæi prophetæ.

VIII. CVM autem Lucas Euangelista circunquaq; omnes obiret regiones, vbi etiam obeundo venit Sebasten, Antiochiæ tactus desiderio, vt qui in ea esset natus, magno quidem tenebatur studio sacrum illud Præcursoris corpus tollendi integrum. Cùm autem non posset, quoniam diligenter seruabatur, ablata manu dextera, eam portauit in suam ciuitatem, loco alicuius alterius beneficij, & aliarum diuitiarum ei, quæ ipsum aluërat, hanc reddens mercedem educationis. Ab illo ergò tempore sita erat manus illa apud Antiochenos, in magno honore habita, & iugis, quæ in ea habitat, gratiæ fidem faciens miraculis. Nota de manu S. Iohannis.

X. CVM autem Iulianus tyrannicè clauum arripuisset Imperij, quoniam eos, qui ipsum præcesserant, persecutores & Dei hostes contendebat superare sceleribus, & eorum, qui pro Christo decertârunt, quæcunq; erant reliquiæ, aut integrum tabernaculum, aut aliquid aliud ex ijs, quæ sunt puræ nostræ fidei signa, ea omnia igni mandabat & cineri: magno deinceps studio venit Antiochiam, simul quidẽ immunda peracturus mysteria in ara simulacrorum, quæ sita est ad Daphnen: & si simul etiam perscrutaturus, & si sanctorum aliquid in ea inuenisset repositum, id igni mandaturus. Cùm hoc ergò sæuum renunciatum esset eius decretum, qui erant Christianarum partium, sacram manum Præcursoris clàm in quadam turre ciuitatis, quæ vocatur Gonia, id est, angulus, studuerunt includere, nè capi posset ab idololatra. Qui autẽ Pontificalem sedem tenebat Hierosolymis, cùm auditione accepisset execrandum decretum, nec hannis absconduatur a Christianis. Vide quem imitentur hostes sacrarum reliquiarum. Dextra manus & corpus S Iohannis.

nec tyrannum omninò moraturum, quin ad sacra loca ascenderet, & quæ in eis erant preciosissima corpora, igni consumenda mandaret, hoc diligenter curat, & magnum adhibet studium, vt è loculo sublatum Præcursoris tabernaculum, transmitteret seruandum in ciuitate Alexandrina, alio quodam communi corpore pro eo repleta depositione.

Iuliani Apostatæ furor in sacras reliquias.

X. POSTQVAM autem Antiochiæ omnia perscrutatus ille impius, ea est aggressus, quę fieri non poterant, cùm absconsa manus nusquàm compareret, eo ille sceleratus desiderio frustratus, & in reliquum propheticum corpus furore percitus, qui id scrutarentur, statim misit vsque ad Hierosolyma, vt Præcursoris igni mandarent tabernaculum. Quod cùm ad finem esset deductum, & commune, quod pro illo sepultum fuerat, corpus ab ijs, qui missi fuerant, in cinerem esset redactum, illinc soluens, duxit exercitum ad obsidendam Edessam, vtpotè quod qui in ea habitabant, planum esset eos stare à partibus Christianorum. Aiunt autem quendam ex suis famulis, qui liberè cum eo loquebatur, & erat ei valdè coniunctus, ex animo verò res Christianorum colebat & honorabat, eum à cœpto prohibuisse, & ad bellum aduersus Persas gerendum incitâsse, ciuitatem cùm vellet, in potestatem eius venturam pollicens. Et sic consilio obtemperans, profectus est ad bellum contra Persas gerendum. In quo plagâ diuinitùs immissa percussus, vitam finijt miserabiliter.

Iuliani apostatæ miserabilis interitus.

XI. POSTQVAM autem ad fideles Imperatores rediêrunt sceptra Romanorum, & reddita fuit libertas Christianis, nesciebatur quidem, vbinam esset preciosa manus, ab ijs, qui Antiochenam habitabant ciuitatem. Sed haud ità diù pòst per diuiniorem reuelatum fuit visionem, vbinam esset absconsa. Quam cùm fideliter ex eo loco sustulissent, in ea honoranda erant insatiabiles. Cùm autem non parùm effluxisset temporis, Imperator Iustinianus interalia, quæ piè gessit, fecit etiam tale quid. Hanc enim miraculorum effectricem Præcursoris dexteram, ex Antiochia, & Domini & Dei nostri* tunicam, quę erat in ciuitate Maratsemere, & maximè venerandum caput, ex Eme a transtulit ad regiam ciuitatem: quæ quidem ostendebantur obsignata signaculo sancti Imperatoris Constantini, ad hoc, vt non ampliùs ex eis auelleretur ab ijs, qui amplecterentur. Ablatis ergò signaculis, cùm templum Præcursoris, quod in Hebdomo est ab eo ædificatum, per Domini tunicam & eiusmodi sacras sanctificâsset reliquias, rursus remisit suis obsignatas signaculis eò, vnde venerant, solam dexteram propheticam relinquens non signatam, vt quæ vngeretur vnguentis, & sustolleretur in festo Exaltationis.

Iustinianus Imperator vide Baronium, anno 391.

* Tunica Christi, caput & dextra S. Iohannis transferuntur.

XII. ET sic quidem de his relatum est à veteribus, alijs alia de manu narrantibus, conclusa tamen in vnam & eandem fidei notionem, & expellentia omnem incredulitatem, aberrante nemini procùl à veritate. Quòd si oportet etiam alicuius meminisse miraculi, Antiochia nobiscum ei, quod dicemus, feret testimonium: quod quidem auditione à nobis acceptum est ex quibusdam, qui illic sunt versati. In cauerna delitescebat quidam draco in eius finibus, quem, qui habitabant ciuitatem, in deos referentes, anniuersario honorabant sacrificio. Id autem erat puella virgo, quæ paulo autè peruenerat ad pubertatem, & propter non pollutam virginitatem, conseruabatur draconi sacrificium. Quis erat autem modus sacrificij?

Nota draconis cultũ & sacrificium horrendum.

XIII. IN eo ipso loco, in quo erat cauerna draconis, Antiocheni publicè confluentes, & frequens effecti theatrum, cùm puellam circumduxissent, præbebant deuorandâ draconi. Is verò proserpens è cauerna, & insperatum & incredibile apparens miraculum, serpens & repens suis pedibus, & naturali, qui est intùs, spiritu incuruatus, & instar vndæ tumefactus, hianti ore & dilatato thorace accipiebat sacrificium, & lacerabat dentibus. Pro more aût sors obtigerat cuidam Christiano, vt suam daret filiam draconi sacrificandam: qui stimulis sauciatus naturalibus, ex corde suspirabat ad maximum Præcursorem. Et vt filia à morte seruari possit, tale quid excogitat: Cùm magnã vim auri apud se abscondisset, petit vt sibi permitteretur adorare manum sanctam ab eo, qui illam seruabat. Is aût concessit postulatum. Cùm verò is in his esset, & quod afferebat aurum latenter, tanquàm sub prætextu adorandi, humi effudisset, rectà processit ad adorandum. Ædituus autem, vt qui auidis oculis ad aurum adspiceret, cucurrit ad illud colligendum. Ille autem, qui petierat, vt sibi liceret adorare, cùm se incuruâsset, & totum se in loculum inclinâsset, diuino sauciatus desiderio, cùm venerandæ dexteræ pollicem osculando, & labra admouendo mordicùs dentibus abscidisset, & occultâsset, à templo quam primùm recessit. Cùm aût iam dies aduentâsset sacrificij, & ciuium eorumque, qui circumhabitabant, collectum esset theatrũ, accedit pater puellam adducẽs ad sacrificium. Et cum fuisset prope draconem, & eum vidisset vasto ore hiantem, & horrendis sibilis eos, qui audiebant, terrentem, & sacrificium desiderantem, sacrum illum & venerandum digitum in mediam gulam iaculatus, eius iactu statim quoque mortem ei attulit.

Quidã Christianus fide plenus tollit digitum S. Iohannis.

Insigni miraculo necatur draco digito S. Iohannis.

XIV. HIS sic gestis, pater quidem viuam filiam domum reducit: & lachrymis simul & gaudio plenus, & admirabilem, & quæ præter opinionem acciderat, filiæ narrans redemptionem. Qui autem circunsistebat populus, insigni miraculo obstupefactus, ingentes Deo agebat gratias. Quo factum est, vt Præcursori templum illic construerent, vbi factum fuerat miraculum, quod nominârunt κρεμαστὸν, id est, suspensum, siue propterea, quòd supra terram sit solum templi eleuatum, siue quòd ad tantam ædificiorum sublimitatem eius sit extensa latitudo, vt conspicientibus propè videatur pendere in aëre. In quo cùm hunc sacrum & mirificum digitum deposuissent, eum festis honorant anniuersarijs, miraculum, quod factum fuerat, per commemorationem transmittentes ad posteros. Dicitur etiã aliud quoq; mirum tale fieri signum: Huius scilicet sanctæ manûs aliquandò quidem extendi digitos, aliquandò verò contrahi, quorum extensione quidem significari fertilitatem fructuum, contractione autem, inopiam & penuriam.

Magnificũ templum S. Iohannis.

XV. CVM autem multi, qui ante nos fuerunt, Imperatores hanc manum desiderâssent quouis modo possidere, nec sinere, vt tantum bonum maneret apud barbaras gentes, quæ partes illas occupârant, captiuum: augebatur quidem, ac vigebat eius rei desiderium: sed modus, quo id possiderent, nullo modo inueniri poterat. Et cum eis aliquandò visum esset, dando pecuniam, talem comparare thesaurum, aërem, vt est in prouerbio, pugnis cædebant. Desiderabatur ergò ab omnibus, à quibus nomen Christi est inuocatum: & quicunq; in eius rei versabatur cogitatione, Deum rogabat gemitibus inenarrabilibus, vt benignis oculis suum adspiceret populum, & eius eum efficeret possessorem & spectatorem. Quoniam autem diuinæ prouidentiæ sunt omnia præfinita, ei qui omnia præsciuit ante mundum conditum, despicienti tempora nostræ inscienriæ, placuit per multas suas miserationes, vt in hac quoq; generatione reuelaretur hoc magnum & insigne miraculum, in qua Constantinus & Romanus, qui digni sunt magnis laudibus, ab ipso ortu purpureis fascijs inuoluti, regebant habenas Imperij. Id autem est, venerandæ Præcursoris manûs exportatio, & reuocatio.

Rogant Christiani obnixè Deũ pro recuperatione manus S. Iohannis.

XVI. MODVS autem reuocationis, est valdè mirabilis & præter opinionem. Nam vir quidam, qui erat relatus in sortem diaconorũ Antiochiæ ciuitatis, Iob nomine, supernè inspiratus, & diuino zelo repletus, apud se cogitabat, posset ne Præcursoris suffuratus dexteram, eam donum desideratum largiri Christianis: atq; adeò ad talem processit experientiam. Pulchrum templum & excelsum sub nomine Petri Apostolorum principis positum est in ea ciuitate. In huius vestibulo cùm suam is fecisset habitationẽ, cum sacrorum, quæ illic erant, vasorum custode inijt amicitiã, vt ea de causa tentaret cum ipso tota nocte venerãdæ manûs assidere loculo. Postq̃ autem petitioni non annuit is, cui credita fuerat custodia, inopinatum quid cogitans, ad aliam transit machinationem. Cùm sumptuosa & lauta mensa eum exhilarâsset, & amice eum ad bibendum inuitando, ad profundum & morti similem somnum deduxisset: & per qua-

Templum S. Petri Antiochiæ.

quandam fenestram intempesta nocte se in templum demisisset, sensim & sine strepitu, sacro aperto loculo, (ô rem & factu & auditu terribilem) accipit preciosam, quæ desiderabatur, dexteram: & summo silentio reuersus, diligenter quidem apud se seruat, quod furatus fuerat, ne cognosceretur ab aliquo barbarorum. Iob diaconus clam tollit manũ S Iohannis.

XVII. Hinc egreditur Antiochia, & iter inijt magno metu affectus, ne res fieret manifesta inimicis, ad exequendum propositum multis sæpè vtens precibus. Locum autem loco, & ciuitatem ciuitate commutans, festinabat ad exitum. Cumq; lethiferas illas vias sic peruasisset, peruenit ad fines Romanos, magnum quidem illum metum excutiens, audaciùs autem & confidentiùs festinans ad regiam ciuitatem. Postquàm verò fidelis Imperator eius resciuit aduentum, & re admirabili fuit obstupefactus, Christo quidem non poterat agere gratias pro dignitate, vt quem insperatum impediret gaudium: eos autem, qui hoc sanctum cum hymnis, lampadibus & vnguentis essent suscepturi, & ad ipsum allaturi, emisit: vt sicut ipse vox clamantis in deserto parare vias Domini, & semitas rectas facere, iussus erat: ità etiam ipsi Christianam ingredienti ciuitatem, & à qua eius gratia non longè aberat, pararentur honesti & decori ingressus. Cùm ergò appropinquaret Chalcedonem, nauis quidem emissa est Imperatoria, & pontifex cum sacerdotibus, & quicunque ex senatu erant clari & illustres simul, vt sactum illum thesaurum inferrent in regiam, cum quibus fidelium quoque multitudo vrbe egressa, mari ei nauigàrunt obuiam, vt eum deducerent. Vide cum quando honore sacra Præcursoris manus excipitur.

XIIX. Postquam autem fuit susceptus in manus Pontificis, & eius ferebatur vlnis, & in mare ascendit, licebat videre ipsam quoque aquæ naturam placidam & tranquillam, mollibus fluctibus ante nauem exilientem, & ad Imperatores eius cursum dirigentem. Porrò autem aliquid quoque accidit alijs magis admirabile, & dignum manu veneranda Præcursoris. Aderat enim dies festus sanctorum luminum, in quo vera illa lux, Iordanis fluenta complectens, humanæ naturæ contritionem reformauit. Et quoniam præcedente die ieiunio præpurgamur, accidit vt in ipsa hora vespertina, in qua mos est Christianis peragere sanctificationem, diuina manus aduenerit: quam cùm Christi amantissimus Imperator, tanquàm cæleste donum & ab interitu alienum suscepisset, & amplexus esset, desiderijque & fidei lachrymas effudisset, reponit in medio templorum regalium: adeò vt omnes credetent illum ipsum adesse Baptistam, etsi sub adspectum non caderet, & propositas aquas sua sanctificare dextera. Hinc canebantur hymnodiæ spiritûs, illata lumina templum illuminabant, omnium oculi ad sacram capsam erant aperti, & adspectu hauriebant sanctificationem. Festum sanctorum luminum, Epiphania Domini est. Nota de luminibus.

XIX. Sic quidem cùm festum sanctorum Theophaniorum, & sic etiam sequens, in quo sacri Præcursoris memoria est altiùs nobis tradita, quippè qui diuini baptismatis mysterio inseruiërit, peregissemus & celebrauissemus, iudicauimus par esse manûs quoq; honorare depositionem festis annuis, hac quoq; connumerata alijs eius festis, vt ex rebus illius nihil sit non gloriosum & admirabile. Et nunc eccè adest hoc festum clarum & insigne post circularem anni ambitum, distillans nobis imbres miraculorum, & ea afferens, quæ sunt futura animis nostris conducibilia. Est ergò nobis proposita omni ex parte gloriosa & veneranda manus Baptistæ & Præcursoris, incorporeis circumdata virtutibus, quæ admirantur sancti spiritûs virtutem, quæ in ea habitat. Quodnam ergò est hoc templum hodiè pulchrius? Quænam ædes diuina venerabilior, & magnificentior hac, in qua hic sacer & diuinus thesaurus repositus, innumerabilium luminum splendore cum cælestibus contendit spectaculis? Sub quibus quæ supernè descendunt gratiæ sancti spiritûs, dispensantur pro modo vniuscuiusque fidei, eorum, qui laudant & celebrant, animabus: In Christo Iesu Domino nostro, cui gloria & potentia in sæcula sæculorum, Amen. Festum annuũ depositæ manûs S. Iohannis. Reliquiæ Sanctorum templum sancti Spiritus.

MARTYRIVM S. SABINÆ, ILLVSTRISSIMÆ MATRONÆ, AVTHORÆ ADONE, IN MARTYROLOGIO. An. 120.

I. Romæ in Auentino, in oppido Vindinensi, ad arcum Faustini, natale beatissimæ & illustrissimæ Sabinæ martyris, quæ fuit vxor præclarissimi quondam Valentini, & filia Herodis Metallarij: Quæ passa est, Adriano imperante, sub præfecto * Elpidio. Avg. 29. * Helpidio.

II. Hanc beata virgo † cum in domo eius conuersarerur, persuasit in fide Domini Iesu Christi. Quæ postmodùm eandem virginem vsque ad locum passionis secura est: & cùm ei * Beryllus diceret, Quid tibi ipsa derogas? aut quare temetipsam vilem reddis? aut quare non consideras, quæ es, aut cuius filia es? Coniunxisti enim te Christianis, & oblita es natales tuos, & memoriam tanti viri, cuius fuisti, & deorum, quorum iram vereor ne incurras. Reuertere magis ad domum tuam, & dimitte hanc nefandam, quæ maleficijs te & plures demutauit à cultura deorum: beata Sabina respondit: Illius sanctæ puellæ, de qua dicis, maleficijs vtinàm & tu suadereris, sicuti & ego suasa sum, & ab immundis recederes idolis, & verum & certissimum agnosceres Deum, qui bonos ad æternam vocat vitam, & malos in pœnam relinquit perpetuam. Quod Præses audiens, reueritus illam dimisit. S Sabina conuertitur a S Serapia. † Seraphia. * præses. Præfectus non audet eam punire

III. Vt verò beata Serapia gloriosissimo martyrio coronata est, illustrissima Sabina colligens reliquias eius, celebratis venerabilibus exequijs, vt thesaurum sempiternum, vel preciosam margaritam reposuit in monumento suo, quod ipsa sibi cum summo studio & ornatu fecerat. Deinde interpositis aliquot diebus, comprehensa, iudici Elpidio præsentatur. Quam ille videns: Tu es, inquit, Sabina, vxor quondam Valentini illustrissimæ memoriæ, & filia Herodis? Cui sancta matrona respondit: Ego sum, & gratias ago Domino meo Iesu Christo, qui me peccatricem per sanctam famulam suam Serapiam, de multis sordibus & potestate dæmonum liberare dignatus est. Sistitur coram Elpidio Præfecto. Constantia eius.

IV. Commotvs postmodùm Præfectus, cùm videret in confessione Christi constantiam eius, dictauit sententiam, dicens: Sabinam dijs inobedientem, dominos quoque & Augustos nostros blasphemantem, gladio percuti decreuimus, atque omnes facultates eius publicis titulis designati. Passa est autem beata famula Christi Sabina 4. Calendas Septembris: & à Christianis sublatum corpus eius, sepultum est in monumento, vbi ipsa venerabiliter reposuerat magistram fidei suæ virginem Serapiam, ad arcum Faustini, iuxta aream Vindiciani in oppido Vindinensi. Percutitur gladio.

HISTORIA S. SAVINÆ VIRGINIS EX BREVIARIO TRICASSINO EDITA PER N. CAMVZAT IN antiq. Tricassinis. An. 310.

I. Postquam beatus Sauinianus supernæ patriæ desiderio accensus, parentes patriamque reliquit, deflebat eum quotidie pater eius. Et cum filiam quandam haberet, nomine Sauinam: non audebat eam obiurgare, sed multis eam blandimentis alliciebat, ostendens ei aurum arabicum, & lapides pretiosos. Illa vero afflicta, præ amore & desiderio fratris sui, quem amissum putabat, non solum non accipere, sed nec respicere ea volens, iugiter flebat. Quadam igitur die, cum fratrem suum amarius fleret, frater S. Sauinæ, peregre proficiscitur. Avg. 29. B Sauinianus martyr, cuius festum incidit in 29. Ianuarij.